

רעפ 49605-04-25 - פלוני נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 49605-04-25

לפני: כבוד השופט חאלד כבוב

המבקשים: 1. פלוני

2. פלוני

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק הדין של בית
המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית משפט
לנוער (כבוד השופטים ד' מרשק מרום, ע'
דרויאן-גמליאל ו-מ' אבן חן) בענ"פ
41731-08-24 ו-12957-09-24 מיום
25.03.2025

עו"ד תמיר קלדרון; עו"ד רמי זועבי

בשם המבקשים:

החלטה

בקשה למתן רשות ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית משפט לנוער
(כבוד השופטים ד' מרשק מרום, ע' דרויאן-גמליאל ו-מ' אבן חן) בענ"פ 41731-08-24
ו-12957-09-24 מיום 25.03.2025. במסגרתו, נדחו ערעורי המבקשים על הכרעת הדין וגזר הדין של
בית משפט לנוער בבית משפט השלום בפתח תקווה (כבוד השופטת (סג"נ) ש' עצמון הלוי) בת"פ
1149-10-20 מהימים 12.02.2023 ו-10.07.2024 בהתאמה.

הרקע לבקשה והבקשה

1. המבקשים הורשעו, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירה של פציעה בנסיבות מחמירות בצוותא חדא,
לפי סעיפים 334 ו-335(א)(1)-(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977. בתמציתית, כי המבקשים הם
אחים, אשר היו קטינים בעת ביצוע העבירה. ביניהם ובין המתלונן, גם הוא היה קטין בזמן הרלוונטי,
הייתה היכרות מוקדמת. בליל ה-10.09.2020 המבקשים שהו יחד עם המתלונן וקטינים נוספים,
בחורשה במרכז הארץ. בשלב מסוים מבקש 1 זרק דבר מה (ככל הנראה פקק או אבן) אל עבר

עמוד 1

המתלונן, והמתלונן בתגובה השליך לעברו אבן. בעקבות כך, התפתחו דין ודברים בין מבקש 1 לבין המתלונן, אשר בשיאם המתלונן כיוון גז פלפל לעברו של מבקש 1, ואילו מבקש 1 בתגובה לכך שבר בקבוק והצמיד את שבר הבקבוק אל בטנו של המתלונן. או אז, ריסס המתלונן את מבקש 1 בגז פלפל, ומבקש 2, שעמד בסמוך, נפגע מכך. בשלב זה, מבקש 1 הטיח בפניו של המתלונן את הבקבוק, וגרם לו לחתכים בפניו. מיד לאחר מכן, מבקש 2 הפיל את המתלונן על האדמה והחל להכות בו באגרופיו, כאשר בד-בבד מבקש 1 זרק אבנים לעברו של המתלונן. אם לא די בכל האמור, בזמן שהמתלונן שרוי היה על האדמה, מבקש 2 הטיח אבן בפניו של המתלונן, ובכך גרם לשבירת שני הקדמית. כתוצאה ממעשי המבקשים, המתלונן נזקק לטיפול רפואי בבית חולים.

2. בגין כך, בית משפט השלום השית על המבקשים 6 חודשי מאסר על תנאי; 200 שעות של"צ; וכן פיצוי בסך של 10,000 ש"ח למתלונן, על-ידי כל אחד מהמבקשים. זאת, לאחר שבית המשפט ערך איזון בין חומרת העבירות והצורך בהרתעה, לבין היותם של המבקשים קטינים בעת ביצוע העבירה ולסיכויי שיקומם. בתוך כך, בית המשפט נתן דעתו לתסקירי שירות המבחן החיוביים בעניינם של המבקשים, במסגרתם צוין כי המבקשים לקחו אחריות על תוצאות מעשיהם; כי המבקשים נעדרי עבר פלילי ומגיעים ממשפחה 'נורמטיבית'; וכי לנוכח רצונם ונכונותם של המבקשים לפנות להליך שיקומי, יש לסיים את ההליך המשפטי בעניינם בדרכי טיפול. כמו כן, בית המשפט התייחס לכך "שחלף זמן ניכר מאז ביצוע העבירות" ובמשך זמן זה המבקשים לא לקחו חלק בפעילות עבריינית. מנגד, בית המשפט התייחס למצבו של המתלונן, אשר לצד הפגיעות הפיזיות, מצבו הנפשי התדרדר והוא תואר כמי שסובל מ-PTSD. בנתון לאמור, בית המשפט הגיע לכדי מסקנה כי על-אף החשיבות בדבר שיקומם של המבקשים, לא ניתן לסיים את ההליך ללא הרשעתם, שכן "יש חשיבות רבה לחותם ההרשעה כביטוי לעמדה ערכית, המגנה את האלימות, מרתיעה מפני ביצוע עבירות דומות וכן נותנת ביטוי לפגיעה הקשה במתלונן". על-כן נקבע, כי "האיזון הראוי בעניינם [של המבקשים] יהיה בשילוב בין הרשעה ומאסר על תנאי לדרכי טיפול מוחשיות, מחנכות ומרתיעות".

3. המבקשים לא השלימו עם פסק דינו של בית משפט השלום, והגישו ערעורים לפני בית המשפט המחוזי. במישור הכרעת הדין מבקש 1 טען, כי בית משפט השלום שגה בעניין קביעתו בדבר מהימנות עדות המתלונן; כי בנסיבות העניין מבקש 1 פעל מתוך הגנה עצמית; וכי לא הוכח 'ביצוע בצוותא', שעה שמעשיהם של המבקשים לא נעשו כחלק מתכנית משותפת. מבקש 2 הצטרף לטענות בעניין מהימנות המתלונן ובעניין סוגיית ה'ביצוע בצוותא'. בהקשר זה אף הוסיף מבקש 2, כי הוא לא לקח כלל חלק בחלקו הראשון של האירוע מושא כתב האישום. במישור גזר הדין המבקשים טענו, כי לנוכח גילם הצעיר; תסקירי שירות המבחן; וכן החשיבות של הליך שיקומי שיאפשר למבקשים לחזור למוטב ואף להתגייס לצה"ל, על בית המשפט להורות על אי-הרשעתם.

4. בפסק דינו המפורט של בית המשפט המחוזי נדחו ערעורי המבקשים. אשר לערעורים על הכרעת הדין, בית המשפט ציין כי המבקשים הלינו למעשה על קביעות עובדתיות "המבוססות באופן מובהק על ממצאי מהימנות", ועל-כן אמת המידה להתערבות ערכאת הערעור היא מצומצמת. לגופם של דברים

הודגש, כי בית משפט השלום היה ער לאי-דיוקים כאלה ואחרים בגרסאותיו של המתלונן. ואולם, בסופו של דבר בית משפט השלום מצא חיזוק לעדותו של המתלונן בגרסתה של עדת ראייה; וכן מצא תמיכה נוספת "בדמות הראיות הרפואיות על פציעתו החמורה של המתלונן". בנתון לאמור נקבע, כי אין מקום להתערבות בקביעות העובדתיות של בית משפט השלום. כמו כן הוטעם, כי ממצאים עובדתיים אלה מבססים את הרשעת המבקשים, וזאת חרף טענותיהם, שלא הוכחו, כי פעלו מתוך הגנה עצמית וכי לא ניתן להרשיעם ב'ביצוע בצוותא'. ביחס לערעורים על גזר הדין, בית המשפט מצא כי גם בהקשר זה אין עילה להתערבות בקביעת בית משפט השלום. זאת, משום שבית משפט השלום אמנם הרשיע את המבקשים, אך בחר שלא למצות עמם את הדין, כפי שעתרה המשיבה, ובכך איזן כדבעי בין שיקולי שיקום; גילם הצעיר של המבקשים; והמלצת שירות המבחן, לבין חומרת מעשי המבקשים והצורך הברור להרתיע מביצוע המעשים שביצעו המבקשים.

5. המבקשים מיאנו להשלים גם עם פסק הדין של בית המשפט המחוזי ומכאן הבקשה שלפניי. בגדרה, נטען אך נגד דחיית ערעורי המבקשים על גזר הדין של בית משפט השלום. בהקשר זה חזרו המבקשים על טענותיהם לעיל, כפי שנטענו לפני בית המשפט המחוזי. בתוך כך טענו המבקשים, כי גזר הדין "עומד בסתירה למדיניות המשפטית בענישת קטינים ויכולת שיקומם". זאת, משום שבמסגרת גזר הדין לא ניתן משקל הולם לכך שהרשעתם תוביל לפגיעה "בלתי מידתית וחמורה במבקשים - בשיקומם ובעתידם". בכך נטען, כי קביעות הערכאות הדיוניות אינן מתיישבות "עם שיקולי השיקום אשר על בימ"ש לבחנם בטרם הרשעתם כאשר בעצם הרשעתם, נגרם נזק רב לעתידם העומד בפניהם כמי 'שנושאים על גבם' עבר פלילי חמור". עוד הודגש, כי הותרת גזר הדין על כנו תמנע מהמבקשים להתגייס לצה"ל, מה שבתורו יוביל לפגיעה אנושה בחייהם הפרטיים של המבקשים.

דיון והכרעה

6. לאחר עיון, באתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות.

7. הלכה היא כי בקשה לרשות ערעור ב'גלגול שלישי' שמורה אך למקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים, או כאשר מתעורר חשש לעיוות דין או אי-צדק חמור (ראו, למשל: רע"פ 37933-12-24 א.ע. התיכון לנכסים והשקעות בע"מ נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (18.12.2024)). במקרה זה השתכנעתי, כי עניינם של המבקשים אינו בא בקהל אותם מקרים חריגים. זאת, על-אף ניסיונם של המבקשים לשוות לבקשתם נופך עקרוני, שכן הבקשה נטועה כולה בדלת אמות עניינם הפרטני ותחומה ליישום הלכות וכללים מושרשים - ודי בכך כדי לדחות אותה.

8. למעלה מן הצורך אציין, כי גם לגופו של עניין - לא מצאתי ממש בבקשה. עיקר טרזוניית המבקשים נעוצה בעונש שהוטל עליהם, ובאופן ספציפי בכך שבנסיבות העניין נכון וראוי היה לסיים את ההליך באי-הרשעת המבקשים. כידוע, הרשעת נאשם בדין כרוכה, מטבע הדברים, בכתם מוסרי ועלולה להיות בעלת השלכות שליליות על הנאשם. בהתאם לכך, ניתן במקרים המתאימים להימנע מהרשעתו של נאשם, חרף העובדה שהוכחו יסודות העבירה שיוחסה לו. אמות המידה בעניין זה הותוו בע"פ

2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997), שם כי נקבע על בית המשפט לאזן בין האינטרס הציבורי, לרבות שיקולים שעניינם הרתעה; אכיפה שוויונית לפני החוק; וטיב וחומרת העבירה - לבין הנסיבות האינדיבידואליות של הנאשם, וביניהן עברו הפלילי; גילו; והנזק שיגרם לו מההרשעה, כאשר נדרש להצביע על נזק קונקרטי, שאינו ספקולטיבי בלבד. מקום שבו עלול להיווצר פער בלתי-נסבל בין הפגיעה הצפויה בנאשם מעצם הרשעתו הפלילית, לבין האינטרס החברתי הגלום בעצם ההרשעה, בית המשפט עשוי לעשות שימוש בסמכותו ולהורות על אי-הרשעה, בהתאם לאמור בסעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982. אשר לאי-הרשעת קטינים, נקבע זה מכבר כי נוסף על השיקולים האמורים לעיל, על בית המשפט לתת משקל מיוחד לנסיבותיו האישיות של הנאשם:

"כאשר נדרש בית המשפט לדון באי-הרשעת נאשם קטין, נקודת האיזון משתנה, ויש ליתן משקל רב יותר לנסיבותיו האישיות - ובכלל זה גילו, הנזק הצפוי לו מהרשעתו, וסיכויי שיקומו - על פני האינטרס הציבורי שבהרשעתו" (ע"פ 4176/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (12.01.2020)).

לצד זאת, הובהר בפסיקת בית משפט זה, כי היות הנאשם קטין לא תהווה 'חסינות' מהרשעה, ועל-כן החלטה בדבר אי-הרשעה תהא לעולם מבוססת על בחינה אינדיבידואלית ועל נסיבות המקרה הקונקרטי (רע"פ 8713-01-25 מדינת ישראל נ' פלונית, פסקה 9 (23.01.2025)).

9. בהתאם לאמות מידה אלה, בית משפט השלום שקל את גילם הצעיר של המבקשים וכן את תסקירי שירות המבחן, שהדגישו את נכונות המבקשים לפנות להליך שיקומי. לצד זאת, בית המשפט נתן דעתו לחומרת העבירה ולכך שעסקין באירוע אלימות קשה בין בני נוער. בהתאם לכך, הגיע בית המשפט לכלל מסקנה שאמנם אין להטיל עונש מאסר בפועל על המבקשים, אולם הרשעת המבקשים מתחייבת בשם האינטרס הציבורי ועל-מנת שלא יישנו מקרים מסוג זה. בנתון לאמור, התרשמתי כי בית משפט השלום איזן כראוי בין השיקולים הצריכים לעניין, ולכן, בדומה למסקנתו של בית המשפט המחוזי, לא מצאתי כל טעם מבורר להתערבות.

10. בהקשר זה יודגש, כי קשה להפריז בחומרת מעשיהם של המבקשים, שפעלו ליישב את הסכסוך בינם לבין המתלונן בכוח הזרוע ותוך שימוש באבנים ושברי בקבוק. כפי שכבר נפסק לא פעם, "חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם פתרון סכסוכים בדרך של אלימות ועם עשיית דין עצמית" (ע"פ 8993/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 15 (09.08.2015)). על-כן, ועל-אף שלא נעלם מעיניי רצונם הכן של המבקשים להשתקם ולהתגייס לצה"ל, שיקולים אלו, שהובאו בחשבון בעת גזירתם עונשם, אין בהם כדי לאיין את שיקולי ההרתעה במקרה דנן, ולהצדיק את אי-הרשעתם. בנסיבות אלה, מתאימים הדברים שנאמרו מפי השופט נ' סולברג בע"פ 2392/21 פלוני נ' מדינת ישראל (12.08.2021):

"עד כדי ביטול ההרשעה, כביכול היו מעשי-העבירה של המערער כלא היו - לא היגענו. המערער נושא עינו לשירות מיטבי בצה"ל, ביחידה מובחרת. לוואי ויצליח. חזקה על רשויות הצבא שישקלו את

המכלול, את החטא ועונשו, את הנפילה ואת השיקום. הרישום הפלילי עודנו נחוץ [...] הרישום הפלילי ישמש תזכורת כואבת, אך נחוצה, גם למערער, גם לסובביו. ודוק: הרישום הפלילי לא צריך להישאר לעולם ועד. היטב עשו רשויות הצבא בעיגון הוראה 'נוהל המלצת צה"ל למתן חנינה לבעלי עבר פלילי' במסגרת הוראת קבע באכ"א. זהו פתח של תקווה שקול ומדוד [...] לתשומת ליבו של המערער, ובתקווה שיצליח בשירותו הצבאי, ויתמיד בשיקום ובדרך הישרה שבחר בה" (שם, בפסקה 9 לחוות דעתו).

11. הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה היום, כ"ג סיוון
תשפ"ה (19 יוני
2025).

חאלד כבוב
שופט